

Na osnovu člana 70 stav 2 i člana 82 stav 1 Zakona o lokalnoj samoupravi ("Sl. List RCG" br. 42/03, 28/04, 75/05 i 13/06 i "Sl. list CG" br. 88/09 i 03/10), člana 83 stav 3 Statuta Opštine Bijelo Polje ("Sl. List RCG" – opštinski propisi br. 25/04 i 33/06 i Sl.list Crne Gore - opštinski propisi br. 21/10) i **člana 34 stav 1 Odluke o organizaciji i načinu rada lokalne uprave Opštine Bijelo Polje ("Sl. list Crne Gore" – opštinski propisi br. 13/15 i 15/15)**, direktor Centra za informacioni sistem, d o n o s i:

P R O G R A M R A D A

CENTRA ZA INFORMACIONI SISTEM OPŠTINE BIJELO POLJE ZA 2018. GODINU

Centar za informacioni sistem vrši stručne i druge poslove iz okvira prava i dužnosti u skladu sa članom 36 Odluke o djelokrugu, organizaciji i načinu rada lokalne uprave (Sl.list CG - opštinski propisi br. 15/11). Istim članom je tačno preciziran djelokrug nadležnosti ovog Centra, u kojem se shodno navedenoj odluci poslovi obavljaju u jednoj organizacionoj jedinici u Centru za informacioni sistem.

Programom rada Centra za informacioni sistem Opštine Bijelo Polje su obuhvaćeni pregled i sadržina poslova, način izvršenja i nosioci poslova, rokovi za izvršenje kao i aktivnosti koje su važne u vršenju programiranih poslova.

Ovim programom utvrđuju se poslovi i zadaci koje će Centar za informacioni sistem, Opštine Bijelo Polje obavljati ***u toku 2018. godine.***

1. ODRŽAVANJE I UNAPREĐENJE INFORMACIONOG SISTEMA OPŠTINE

1.1. Rad na razvoju i održavanju računarsko-komunikacione infrastrukture i servisa u informacionom sistemu organa lokalne uprave.

Rad na ovim poslovima u djelokrugu svoje nadležnosti Centar za informacioni sistem prikuplja podatke, prati funkcionisanje segmenata sistema i daje stručna mišljenja, posebno u vezi funkcionisanja organa lokalne uprave, sekretarijata i službi autoritativno, kao i kod davanja instrukcija, stručnih mišljenja i preduzimanja akcija kod ostalih javnih službi. U tom pogledu Centar će u 2018. godini vršiti:

- Implementaciju generisanja servisa.
Redovna aktivnost
- Pružanje instrukcije organima uprave radi korišćenja ICT infrastrukture i upravljanja dokumentima u odgovarajućem formatu
- Praćenje rangiranja i optimizaciju veb aplikacija.
Redovna aktivnost.
- Razmjenu podataka sa Predsjednikom opštine, svim organima, kao i državnim organima, prema zakonu.
Redovna aktivnost.
- Proširivanje modela podataka i funkcionalnosti, kao i centralni pregled svih podataka, upravnih akata i formalnosti.
Od 30. juna 2018. godine.
- Dovršavanje funkcionalnosti za potpuno inkrementalno upravljanje dokumentima i slanje podataka. Od jula do kraja 2018. godine.

- Nastavak rada i obučavanje službenika/administratora Centra, i kasnije, službenike organa Opštine u pogledu implementacije programa za elektronsko upravljanje dokumentima. Do avgusta 2018. godine.
- Pomoć za instaliranje hardversko-softverske podrške za korišćenje specijalnih servisa
- Aktivnosti na uvođenju domen kontrolera (unapređenje mreže, nabavka primarnog i sekundarnog servera, dodatne opreme, analiza stanja i nabavka licenci Microsoft-a.

1.2. Održavanje informacionog sistema, softvera i baze podataka

- Analiza i poboljšanje bezbijednosti servisa, potpuni *backup* i kontrola *backup*-a podataka. Zaštita podataka sistema finansijskog poslovanja. Redovna aktivnost
- Održavanje aplikacija, unaprjeđenje korisničkog interfejsa. Uz adekvatno procjenu moguća je eventualna migracija na novije verzije korišćenih tehnologija radi poboljšanja i efikasnosti rada organa i radi poboljšanja performansi sistema. Redovna aktivnost
- Prelazak na novu verziju razvojne platforme.

1.3. Intervencije na hardveru

- Nastavak redovnih aktivnosti vezanih za održavanje postojeće fizičke infrastrukture, tehnička pomoć sekretarijatima i službama
- Održavanje infrastrukture razvojnih korisničkih servera.

Redovna aktivnost

2. IMPLEMENTACIJA I REALIZACIJA POSTOJEĆEG, PLANIRANJE I PROJEKTOVANJE NOVIH RJEŠENJA INFORMACIONOG SISTEMA

2.1. Rad na uvođenju sistema elektronskog upravljanja dokumentima – elektronska uprava EGSP.

Program elektronske uprave u Opštini Bijelo Polje ima za cilj pojednostavljivanje poslovne regulacije i procedura za razvoj biznisa u sekretarijatima i drugim organima u okviru lokalne uprave korišćenjem poboljšanih IT rješenja, kako bi se promovisala učinkovitija i efikasnija lokalna administracija za biznis sektor. U tu svrhu, prema Memorandu o razumijevanju precizirane su dužnosti i odgovornosti i Opštine i USAID- a, kako bi se omogućilo adekvatno i blagovremeno sprovođenje aktivnosti u okviru programa IT podrške elektronskoj upravi u Opštini Bijelo Polje.

- Faza I:
 - Sprovođenje kratke IT situacionu analizu u saradnji Centra i eksperata programa efikasnog upravljanja.
 - Provjera podobnost računara za novi softver – hardware i software.
 - Adaptacija/nabavka operativnog softvera i nedostajuće opreme – odgovornost Eksperta Programa efikasnog upravljanja i IT odsjeka Opštine Bijelo Polje.
 - Instalacija odabranog softvera za e-upravu i obuka zaposlenih – odgovornost Eksperta Programa efikasnog upravljanja i softverska kompanija.
 - Izmjene u modulu i definisanje prava skeniranja dokumenata, unosa i pretrage.
- Faza II: Probni rad u nekoliko procerura, promocija i puštanje servisa u rad.
- Cilj EGSP programa se odnosi na unapređenje IT tehnologije i to: definisanje i kreiranje adekvatnih IT i elektronskih rješenja za unapređenje interne komunikacije, učinkovitost da postojeći jednostavni i adekvatni softver bude operativan, a prema tome ćemo obučiti relevantne kadrove da efikasno primjenjuju uvedena rješenja.

Uvodjenje ovog sistema omogućava brži, efikasniji i transparentniji rad organa lokalne uprave jer ubrzava proces rada, čini lako dostupnim baze podataka, a službenicima i starješinama organa olakšava obradu i praćenje predmeta.

2.2. Rad na integraciji sistema video nadzora sa drugim sistemima zaštite (protivprovalni, protivpožarni i sistemi kontrole pristupa).

Opština ima video nadzor i to: šesnaestokanalni DVR (interni) na koga je priključeno 15 kamera kao i jedan četvorokanalni DVR na kojem su priključene dvije kamere koje nadgledaju glavni gradski trg.

Predviđena je kompletna zamjena starog sistema i implementacija novog.

Uvodjenje IP sistema video nadzora, koji pruža mogućnost nadgledanja i snimanja video i audio zapisa putem računarske mreže (lan ili wan).

Razmatranje uvođenja sistema elektronske identifikacije isključivo korišćenjem individualne SMART kartice, pri čemu se svaki pristup i aktivnosti bilježe na posebnom serveru.

2.3. Uvodjenje novih softverskih programa.

Redovno održavanje i unapređenje postojećih korisničkih servisa spada u redovne aktivnosti, ali u zavisnosti od raspoloživih sredstava i realizovanih projekata tokom 2018. godine razvijaćemo sljedeće servise:

- Email servis – u saradnji sa administratorima krajnjih institucija će se raditi na poboljšanju zaštite krajnjih korisnika email servisa
- Storage servis – za uvođenje ovog servisa je potrebno obezbijediti poseban hardver za smještanje podataka kapaciteta do 1-10 TB. U narednom periodu razmotrićemo mogućnost da ovaj vid inicijalne instacije podignemo na nivo mrežnog servisa. Primjena storidž servisa može se koristiti organi za backup podataka, čime bi se pružila mogućnost da se definišu
- Strining i video-konferencijski servis – u zavisnosti od raspoloživih sredstava za nabavku profesionalne opreme.
- Registar dobaljača – korisnik, korisnik Sekretarijat za finansije i Sekretarijat za saobraćaj i stambeno-komunalne odnose.
- Program za kontrolu računa – korisnik Sekretarijat za saobraćaj i stambeno-komunalne djelatnosti
- TAX4ME, (programsko rješenje za utvrđivanje, naplatu i kontrolu poreza na nepokretnost) – korisnik Uprava javnih prihoda.
- Biometrijska identifikacija, arhiviranje i kontrola radnog vremena - korisnik Služba glavnog administratora i CIS.
- Elektronska pisarnica.

2.4. Uvodjenje optičkog interneta.

Zahvaljujući najnovijoj tehnologiji upotrebe optičkog interneta, Centar je u saradnji sa Crnogorskim Telekomom, pripremio projekat zamjene postojeće ADSL, na mnogo bržu internet konekciju.

Uspjeli smo da do zgrade Opštine devedemo priključak za optički internet i konekcija je provučena do prostorije za server. Projekat je, trenutno, u fazi pripreme tj. postoji samo radna verzija, koja će se eventualno aktuelizirati posle sprovedenog fizibiliti istraživanja.

Postupak ugradnje optičkog interneta obuhvata:

- ugradnju CE uređaja (u zgradi Opštine optimalno je ugraditi 3 uređaja)

- karakteristike ovih uređaja su znatno manje dimenzije, neosjetljivost na električne smetnje, vodu kao i niske temperature.
- Prednosti optičkog interneta i razlike u odnosu na postojeći ADSL i kablovski internet su, prvenstveno, u većim brzinama kod optičkog interneta, kao i stabilnija konekcija, zato što je kod optike provodnik staklo koje ne generiše struju i samim tim ne izaziva smetnje u protoku, kao što je to slučaj kod bakarnih žica kod postojećih mrežnih rješenja.

3. KONTROLA FUNKCIONISANJA AUTOMATIZOVANE OBRADE PODATAKA

Centar, kroz unaprijeđeni informacioni sistem sistematskom primjenom operacija, obezbjeđuje transformaciju podataka i informacija u oblik koji će moći da se koristi za određenu namjenu. Podaci i informacije, kao sinonime, daljom obradom prosljeđujemo "višem" nivou i u tom smislu se obezbjeđuje prikupljanje, obrada, skladištenje i dostavljanje podataka radi njihovog adekvatnog korišćenja.

Podaci i dokumenti moraju biti obrađeni u adekvatnom formatu i preneti (u formi izvještaja, pregleda, tabela i sl.), korisnicima radi dalje komunikacije.

- Centar obezbjeđuje, generisanje, arhiviranje i kontrolu korišćenja i upotrebe informacione tehnologije sistema trezorskog poslovanja Opštine Bijelo Polje. U tom smislu se vrši redovno praćenje funkcionisanja mreže, radi se *backup* na serveru, tipa Simion DELL, kao i otklanjaju se svi mogući kvarovi u radu sistema. Poslovi su svakodnevni i u tom cilju se vrši i elektronska zaštita podataka na glavnom serveru.
- Centar za informacioni sistem vrši održavanja i unapređenja lokalnih, tj sektorskih sistema, integrisanog sistema video nadzora u zgradi opštine, kao i vodi posebnu brigu o informacionom sistemu koji je već instaliran u kancelarijama kabineta Predsjednika opštine, sektoru urbanizma, saobraćaja i dr. Vrš se neophodne dopune i izmjene softvera, renoviranje tehnoloških sredstava, kao i osvježavanja baze podataka obveznike, fizička i pravna lica na teritoriji opštine Bijelo Polje. Redovni poslovi.

4. OBUKE ZA KORIŠTENJE INFORMACIONE TEHNOLOGIJE I SISTEMA

Znanje službenika da adekvatno upotrijebi internet i da date mogućnosti iskoristi na pravi način, ne zavisi samo od dostupnosti infrastrukture ili servisa određenom službeniku, već u značajnoj mjeri od motivacije tj. postojanja korisnog i neophodnog sadržaja i njegove svjesnosti o postojanju šansi koje informaciono društvo pruža.

U saradnji sa drugim organima Centar vrši ocjenu i preporuku koju prosledjuje, na za to utvrđen način, starješini organa o potrebu dalje edukacije službenika koji nemaju adekvatno znanje iz ove oblasti, a koje je neophodno za obavljanje radnih zadataka.

Centar u skladu sa tim vrši planiranje obuke službenika i namještenika organa uprave za korištenje informacione tehnologije i sistema; preporučuje nabavke opreme; održavanje računarskih jedinica i sredstava i razmjenu podataka.

Stručne obuke službenika i radionice iz oblasti koje su od interesa za pojedine organe, shodno potrebama i interesovanja, organizovaće se u nastavnim centrima i radionicama.

Za sve zaposlene službenike i namještenike u lokalnoj upravi koji nijesu ranije obavili kurseve za rad na računarima i ostalim sredstvima komunikacione tehnologije, po poreporukama Centra, ispitati njihovo znanje i poznavanje određenih kompjuterskih jezika i za određene predložiti dodatnu obuku.

Vremenski rok: konstantno

5. ZAŠTITA PODATAKA I PRIMJENA SAVREMENE INFORMACIONE I KOMUNIKACIONE TEHNOLOGIJE

5.1. Zaštita podataka i funkcionisanja servisa.

Povećani broj internet napada, ograničenja u pogledu zaštite infrastrukture, i mogućnosti da se veoma brzo i lako kopira i integriše veliki broj podataka može imati za posljedicu ozbiljnu prijetnju i strah kada su u pitanju povjerljivi podaci, privatnost, povjerenje u sigurnost kao i nedostatak korišćenja benefita koje pruža informaciono društvo.

U tom smislu, potrebno je obezbijediti efikasan sistem zaštite, koja mora biti konstantna, efikasna i održiva.

- Vršiti se ugrađivanje softvera, radi zaštite operativnih sistema od strane virusnih softvera. Ovi programi su odgovor na prijetnje u operativnim sistemima i *Windows-u* koji koristi Opština Bijelo Polje.
- Urađuje se firewall i hardverski firewall u slučaju integrisanog firewall - a i u slučaju starijih sistema koje se koriste a gdje nema nikakvih sistema zaštite .
- Kako bi kvalitetno i uspješno izvršili smo zaštitu operativnih sistema i računara koji imaju internet vezu, instaliranjem antivirus, antispyware i firewall zaštite. Antivirusni program je podešen da sam preuzima definicije te pokreće periodično skeniranje računara. Mi koristimo profesionalan ESET NOD 32 Antivirus software, besplatan AVG antivirusni programa sa uključenim email skenerom. Redovni poslovi.

5.2. Praćenje i primjena savremene informacione tehnologije.

Informacione tehnologije igraju ključnu ulogu u svim elementima poslovanja, ali poseban značaj ima sistem komunikacije i interakcije između organa uprave. Centar će i 2018. godine učestvovati na IT forumima, okruglim stolovima, radionicama, seminarima i događajima, i doprinijeće izdanjima IT biltena koje promovišu primjenu novih znanja.

Led displeji

U toku 2018. godine Centar će nabaviti još led displej koji će biti postavljeni na zgradi Fakulteta i eventualno, kod gradskog parka, na kojima će se primjenom savremenih informatičkih alati 'apdejtovati' sve informacije vezano za društveni život grada.

Bijelo Polje – siguran grad

Zahvaljujući dugoročnim informaciono-komunikacionim planovima grada, završava se veliki posao mrežne/optičke infrastrukture grada. Opština Bijelo Polje projekat izvodi iz vlastitih sredstava. Ideja projekta je stvaranje humanijeg životnog okruženja i unapređivanje kvaliteta života građana na bazi savremene tehnologije.

Projektom je predviđeno uspostavljanje video nadzora na ključnim lokacijama u gradu, u skladu sa odredbama o neugrožavanju privatnosti građana, a u namjeri da Bijelo Polje postane bezbjedan grad - građani sigurniji na javnom mjestu, u saobraćaju, a najmlađi bezbrižni u zabavištima, školama, dvorištima i igralištima.

Dosadašnja iskustva su pokazala da video nadzor bitno doprinosi bezbjednosti građana, jer video snimci predstavljaju neoboriv dokaz protiv počinitelja, pa se tako i preveniraju eventualna buduća krivična djela.

Biometrijska identifikacija, arhiviranje i kontrola radnog vremena.

Kako bi na kvalitetan način izvršili evaluaciju učinka lokalnih službenika i namještenika Opštine Bijelo Polje, kao i pospješili efikasnost rada organa lokalne uprave odlučili smo se za izradu softvera za biometrijsku identifikaciju, arhiviranje, kontrolu i obradu podataka o radnom vremenu zaposlenih.

Centar je prikupio sve ponude za izradu softvera za biometrijsku identifikaciju, arhiviranje, kontrolu i obradu podataka o radnom vremenu koji će, posle dobijanje Saglasnosti od Agencije za slobodan pristup informacijama i zaštitu ličnih podataka, biti kompletno aktivan u toku 2018. godine

Centralna kadrovska evidencija.

Shodno članu 152 Zakona o državnim službenicima i namještenicima („Sl.list CG" br. 39/11, 50/11, 66/12), Centralna kadrovska evidencija obuhvata podatke o državnim službenicima i namještenicima, i to: ime i prezime, nacionalnost i maternji jezik, adresu i jedinstveni matični broj, kao i druge podatke od značaja za upravljanje kadrovima.

U skladu sa tim, Centar će u toku 2018. godine aktivirati aplikaciju - Centralna kadrovska evidencija koja će naročito sadržati sve podatke iz radnih odnosa o zaposlenima u organima lokalne uprave.

Legalni softver.

Problem postojanja uglavnom nelegalnog softvera je jedno od važnijih pitanja koje treba rješavati. Kroz komunikaciju i sastanke sa predstavnicima Microsoft-a za Crnu Goru, već je traženo da se što prije rješava pitanje zakonitog korišćenja njihovih proizvoda.

Ovo zahtijeva ne mala sredstva, i to ne jednokratno već u dužem vremenskom periodu, pa zbog komplikovane finansijske situacije napravili smo plan nabavke Microsoft softvera - Office i windows.

Elektronska pisarnica.

Shodno Zakonu o arhivskoj građi, Opština Bijelo Polje mora da pristupi registraturi arhivske građe i određenu dokumentaciju preda na čuvanje ili uništenje Državnom arhivu Crne Gore, kancelarija u Bijelom Polju. Određena građa kao što su registratori se trajno čuva tako da je u cilju čuvanja iste potrebno izraditi softver za elektronsku pisarnicu i razviti aplikaciju, te nabaviti potgreban hardver za funkcionisanje iste.

Uvođenje elektronske pisarnice zahtijeva nabavku opreme za pisarnicu (skener mašina sa mogućnošću obrade podataka u A 3 formatu), izrada softvera za elektronsku pisarnicu, testiranje i implementacija programa.

6. TRANSPARENTNOST RADA ORGANA LOKALNE UPRAVE, MEDIJI, VEB SAJT

6.1. Medijska prezentacija društveno-političkih i kulturnih aktivnosti.

Obzirom da je lokalna uprava važan izvor informacija za medije, to je pozicionira u centar komunikacijskih procesa unutar lokalne zajednice i pretvara je u ključnog komunikacijskog aktera. Medijska prezentacija iz društveno političkog i kulturnog života će se odvijati kroz: televizijske i radijske emisije, televizijski spot, radijske džinglove, novine, javne tribine (fakulteti, srednje škole i mjesne zajednice), kulturne aktivnosti i dr.

6.2. Internet prezentacija opštine Bijelo Polje.

Novom internet prezentacijom www.bijelopolje.co.me Opština dobila je potpuniji sadržaj.

U 2018. godini ćemo uz redovno ažuriranje i unos najnovijih aktuelnosti iz nadležnosti organa lokalne samouprave i materijala za sjednice Skupštine, programa koji su vezani za program „Otvoreni parlament”, preko novog interfejsa na znaničnoj web prezentaciji Opštine, izraditi novi interfejs za urbanizam sa svim planovima, projektima i informacijama koji su potrebni.

Pored redovnog predstavljanja projekata, programa, akata, finansijskih i izvještaja o radu, novinu predstavlja prezentovanje sljedećih sadržaja:

- novi interfejs za biznis **zone (biznisbp.me)**,
- prevod na engleski jezik novog interfejsa za biznis zone (biznisbp.me),
- novi prostor koji pripada *prezentaciji civilnog sektora* tj. propisima koji definišu njihov rad, propise i aktivnosti
- **slobodnom pristupu informacijama, proaktivan pristup informacijama**
- elektronske prijave građana komunalnoj policiji
- elektronski obrasci i elektronske formalnosti
- informacije o legalizaciji objekata shodno novom Zakonu.

U cilju blagovremenog i objektivnog informisanja građana Bijelog Polja o ostvarenim, novim i drugim planiranim investicijama na području opštine Bijelo Polje, Centar će nastaviti sa praćenjem aktivnosti o radu lokalne samouprave i realizaciji razvojnih projekata, koji su od vitalnog značaja za Opštinu Bijelo Polje, obezbjedjenju materijala za izradu informativnih emisija sa saopštenjima i tekstovima uz potpunu zaštitu intelektualne svojine i autorskih prava.

U dijelu promotivnog djelovanja u cilju ispunjavanja svih obaveza iz strategije evropskih integracija u smislu postizanja veće transparentnosti javne uprave, Centar će u 2018.g još snažnije intenzivirati svoje aktivnosti na postizanju stvarno odgovornog i demokratskog društva.

Br: 09/1-801-25/17

U Bijelom Polju, 30.12.2017. godine

DIREKTOR
Vasko Radović